

opusdei.org

# **„Kult miły Bogu” w pismach J. Ratzingera i św. Josemarí**

Ks. Maciej Biedroń, z diecezji Tarnowskiej, obronił swój doktorat w teologii pod tytułem „Logiké latreía (Kult miły Bogu, Rz 12, 1) w pismach Josepha Ratzingera-Benedykta XVI i św. Josemaría Escrivá de Balaguer”.

01-10-2023

11 września 2023 roku na Wydziale teologicznym Uniwersytetu Nawarry

została obroniona praca doktorska zatytułowana „*Logiké latreía* (Rz 12, 1) w pismach Josepha Ratzingera-Benedykta XVI i św. Josemaría Escrivá de Balaguer”. Jak można zaobserwować temat dotyczy nauczania założyciela Opus Dei. Warto więc pochylić się przez chwilę nad tym, co cennego może przekazać nam i dla naszego życia duchowego analiza zawarta w powyższym temacie. Po pierwsze, musimy wyjaśnić tajemniczo brzmiący grecki termin *logiké latreía*, który odnajdujemy w Rz 12, 1 i ukazać motywy jakie stały u początku wyboru tematu pracy, który łączy zagadnienia liturgiczne i duchowe. Następnie warto przedstawić jak to pojęcie zostało wyeksponowane przez Josepha Ratzingera-Benedykta XVI i św. Josemaría.

Centralne miejsce liturgii dla życia chrześcijanina, zwłaszcza chrztu, który jest początkiem życia

duchowego i Eucharystii, zawsze było obecne w myśli teologicznej Kościoła. Dziś, zwłaszcza od początku ruchu liturgicznego i od Soboru Watykańskiego II, temat ten zajmuje jedno z centralnych miejsc w nauczaniu i trosce duszpasterskiej Kościoła. W *Sacramentum caritatis* Benedykt XVI potwierdził, że czynne uczestnictwo, którego pragnął Sobór, winno być rozumiane w sensie głębszym, począwszy od większej świadomości tajemnicy, która jest celebrowana, aż do jej związku z codzienną egzystencją (SCa, n. 52). Jednak w 2019 r., już jako emerytowany papież, zauważył że Eucharystia stała się zwykłym ceremonialnym gestem. Co więcej, dziś możemy zaobserwować, że chrześcijanie, często poruszeni sentymentalną postawą, szukają kultu, który jest bardziej emocjonalny niż racjonalny i zgodny z duchowym powołaniem człowieka objawionym w Chrystusie. Stąd

wybór tematu, który analizuje pojęcie *logiké latreía* w pismach Ratzingera i Escrivy.

*Logiké latreía* to greckie określenie, które możemy tłumaczyć jako kult duchowy, kult rozumny, służba rozumna lub kult według Logosu, jak tłumaczy je kardynał Müller. Jest to kult chrześcijański, do którego zaprasza św. Paweł w Liście do Rzymian i nie polega już na składaniu Bogu ofiar zastępczych ze zwierząt, czy roślin (jak czyniono to w Starym Testamencie), ale na złożeniu w duchowej ofierze osoby i życia chrześcijanina. Bóg nie pragnie bowiem od chrześcijanina czegoś, ale jego samego. Aby jednak całe życie chrześcijanina stało się duchową ofiarą miłą Bogu potrzeba, by ogarnęła je miłość, która, jako siła przemieniająca i obejmująca całą istotę chrześcijanina, sprawia, że odpowiada on całą swoją egzystencją na miłość Pana.

Co ciekawe, dla niemieckiego teologa centralną rzeczywistością, w której urzeczywistnia się *latreía logiké*, jest Eucharystia, która ma wymiar uniwersalny i charakteryzuje się prymatem Bożego działania. To z Eucharystii wypływa życie duchowe chrześcijan. Jednym słowem, jest to *opus Dei*. Silna myśl augustiańska obecna u Ratzingera pozwala nam wnioskować, że ten, kto uczestniczy w ofierze eucharystycznej i przyjmuje komunię świętą, sam przemienia się w pokarm, który przyjmuje, czyli w hostię dla Boga. Co więcej, zostaje włączony w wielki ruch wszechświata, który chwali swego Stwórcę. Można to nazwać eucharystyczną formą życia, którą Ratzinger, idąc za nauczaniem *Sacrosanctum Concilium*, n. 48, rozumie jako autentyczne i czynne uczestnictwo w liturgii.

Zróbmy jednak krok dalej. Jak życie chrześcijańskie ofiarować Bogu w

praktyce? W tym miejscu do debaty wkracza założyciel Opus Dei, choć w swoich tekstach nie używa greckiego terminu *logiké latreía*. Św. Josemaría używa jednak innych terminów, które mogą twierdzić, że są pojęciami bardzo podobnymi, wręcz synonimami greckiego terminu. Są to: *Deo omnis gloria*, ofiara, służba Bogu i ludziom. Dla niego rzeczywistością, w której realizuje się kult miły Bogu to uświęcona praca chrześcijanina. Jak dla Ratzingera Eucharystia jest *opus Dei*, a więc dziełem Boga, tak dla założyciela Opus Dei praca uświęcona przez Chrystusa, wykonywana z ludzką solidnością i nadprzyrodzoną miłością, ofiarowana Ojcu mocą kapłaństwa wspólnego wszystkich ochrzczonych, jest rozumiana jako *operatio Dei*, a więc dzieło Boże. Św. Josemaría poświęca wiele miejsca roli powołania chrzcielnego, podkreślając kapłaństwo wspólne

ochrzczonych, które pozwala na składanie duchowych ofiar w życiu chrześcijańskim. Te ofiary to przede wszystkim uświęcona i solidna praca, która nawet dobra, ale przeniknięta miłością, staje się darem dla Boga i bliźnich. W liście z 1954 roku przypomina nam, cytując św. Grzegorza Wielkiego, że wszyscy [...] mamy duszę kapłańską: *altare Dei est cor nostrum* (św. Grzegorz Wielki, Moral. 25, 7, 15). Dla założyciela opus Dei Eucharystia jest centrum życia chrześcijańskiego, a jej przedłużenie realizuje się w bardzo praktyczny sposób w życiu, a zwłaszcza w pracy. Dla niego praca, rozumiana jako *operatio Dei*, przekształca się w akt kultu, w dwudziestoczwierogodzinną Mszę świętą, to znaczy taką, która obejmuje cały dzień.

Dzięki powyższym rozważaniom dochodzimy do podstawowego wniosku: istotą kultu w chrześcijaństwie jest miłość. Jest to

podstawowy element konstytutywny kultu duchowego, bez którego nie może on istnieć. Dla Ratzingera istotą kultu chrześcijańskiego jest *transitus caritatis*, a więc przekazywanie miłości, możliwy dzięki przyjęciu daru Bożej miłości. Z kolei św. Josemaría wskazuje, że miłość musi mieć charakter nadprzyrodzony. Miłość umożliwia akt duchowej ofiary, która obejmuje całą osobę i upodabnia człowieka do Chrystusa, który, jak głosi św. Jan, jest miłością (por. 1 J 4, 8). Dlatego prawdziwy kult, który możemy oddać Bogu to miłość, której przykład daje nam Chrystus na krzyżu i w czasie każdej Eucharystii. Włączeni w tajemnicę miłości eucharystycznej możemy i nasze życie uczynić duchową hostią dla Boga, duchową ofiarą. „Musimy uczyć się coraz lepiej rozumieć świętą liturgię w całej jej istocie, pogłębiać zażyłość z nią, tak aby stała się ona duszą naszego codziennego życia” (*Z głębi naszych serc*,

Warszawa: Wydawnictwo Sióstr  
Loretanek, 2020, s. 51).

Opracował: ks. Maciej Biedroń (autor  
pracy doktorskiej)

Tarnów

.....

pdf | dokument generowany  
automatycznie z [https://opusdei.org/pl-  
pl/article/kult-mily-bogu-w-pismach-j-  
ratzingera-i-sw-josemarii/](https://opusdei.org/pl-pl/article/kult-mily-bogu-w-pismach-j-ratzingera-i-sw-josemarii/) (01-04-2026)